

Jaarverslag van het Fries Scheepvaart Museum 2016

Inleiding

2016 was een jaar met mooie aanwinsten, mooie exposities en veel activiteiten. Het enige minpunt was dat er minder bezoekers naar het museum kwamen. Maar na een topjaar als 2015 lag dat ook wel voor de hand. Het bezoekersaantal van een museum kan niet ieder jaar weer stijgen. Er zijn pieken en dalen, die niet gemakkelijk verklaarbaar zijn. Toch overheerst het gevoel, dat ook 2016 een goed jaar was voor ons museum. Er was in ieder geval veel waardering voor de kwaliteit van de activiteiten die we organiseerden.

Personeel

In de personele sfeer waren er geen structurele wijzigingen.

Op 31 december 2016 was de personeelsbezetting als volgt:

Bettie Boersma-Dijkstra (balie en administratief werk)

Freerk Bokma (conciërge, onderhoudswerk, expositiebouw, collectiebehoud)

Alet Doornbos (balie en administratief werk)

Grytsje Feitsma (organisatie van groepsontvangsten en coördinatie vrijwilligerswerk)

Jelle Koenen (collectieregistratie en samenstellen van tentoonstellingen)

Joke Leeverink-Boorsma (huishoudelijk werk, balie en groepsontvangsten)

Thea van Niejenhuis (balie en administratief werk)

Anke Roorda (educatie)

Meindert Seffinga (directie)

Aaltje Sprik-Dijkstra (balie, financiële administratie en museumwinkel)

Jeannette Tigchelaar (collectie- en bibliotheekregistratie en onderzoeksbegeleiding)

Merijn van Veen (educatie)

Nynke Wiersma-Hansma (huishoudelijk werk en vervanging baliewerk)

Twee stagiaires waren actief bij de afdeling educatie: Kjersti de Visser en Lisa Eppenga.

Met Freerk Bokma vierden we dat hij 25 jaar in dienst was van het museum. Op 1 april 1991 kwam hij in dienst en al snel bleek dat deze datum een voorteken was. Want Freerk wordt niet alleen gewaardeerd om zijn vakmanschap, maar ook om zijn humor en vrolijkheid die hij met zich meebrengt.

Vrijwilligers

Zonder vrijwilligers zouden we veel minder activiteiten in het museum kunnen ontplooiën en zou de kwaliteit ook minder hoog zijn. Nooit doen we tevergeefs een beroep op de inzet van onze 120 vrijwilligers. Bij groepsontvangsten zijn drie vrijwilligersgroepen actief: de cateringdames, de rondleiders en de stadsgidsen. Het E-team is actief in het Kindermuseum. Tijdens weekenden kunnen we een beroep doen op 54 vrijwilligers, die als weekendsuppoost zijn ingeroosterd. Ook achter de schermen zijn veel vrijwilligers actief. Zij doen indiceerwerk met kranten en archieven, verzorgen de tuinen of zorgen voor een mooie aankleding van de museumzalen met bloemen en planten. Op het gebied van behoud en beheer zetten vrijwilligers zich bijvoorbeeld in voor modelbouw, restauratiewerk en het poetsen van het zilver. Veel werk is er ook verricht door de vrijwilligers die hielpen bij de

verhuizing van de depotcollectie van de museumzolders naar het Kolleksjesintrum in Leeuwarden. Verder zijn er vrijwilligers bezig met de sociale media of bij het begeleiden van de kinderactiviteiten tijdens schoolvakanties. Al deze vrijwilligers nemen ons niet alleen veel werk uit handen, maar zijn ook de ambassadeurs van ons museum.

Collectie

In 2016 werden 54 voorwerpen toegevoegd aan de collectie. Dat zijn er wel eens meer geweest, maar dat past precies in het beleid om de toestroom van nieuwe aanwinsten te beperken tot voorwerpen, die echt een hiaat in de collectie opvullen. Voor veel deelcollecties geldt dat die representatief genoeg zijn om onze verhalen mee te kunnen vertellen. De belangrijkste aanwinsten worden besproken in een apart hoofdstuk in dit jaarboek. De registratie van de collectie wordt bijgehouden door Jelle Koenen. Hij schrijft de nieuwe aanwinsten in en Freerk Bokma zorgt er voor dat deze voorwerpen worden gefotografeerd. Samen hebben Jelle Koenen en Freerk Bokma veel tijd besteed aan de verhuizing van de depotcollectie van Sneek naar Leeuwarden. Voordat ze verhuisd konden worden, werden de voorwerpen schoongemaakt, gelabeld met streepsjescode en ingepakt. Aangekomen in het Kolleksjesintrum in Leeuwarden moesten voorwerpen, die kwetsbaar zijn voor ongedierte, eerst ontsmet worden, voordat ze in de depotruimtes geplaatst konden worden. Door de voorwerpen een maand lang te plaatsen in een zuurstofarme tent, wordt ongedierte gedood, zonder aantasting van het voorwerp zelf. Vervolgens werden alle voorwerpen geplaatst in de stellingen, laden en rekken in het depotgebouw. Om voorwerpen in dit immense gebouw, vol met kasten, terug te kunnen vinden, is het belangrijk de standplaats van de voorwerpen goed te noteren. Voorwerpen konden gevolgd worden door de streepjescodes op de labels. Bijna 13.000 voorwerpen zijn op deze manier verhuisd. Bijzonder is dat we slechts vier keer gebruik hoefden te maken van een verhuisbedrijf. De rest is allemaal door eigen personeel en vrijwilligers verhuisd. Dat heeft heel veel kosten bespaard. De verhuizing van de depotcollectie is een ingewikkeld project geweest. Jelle Koenen heeft als coördinator dit project in goede banen geleid en verdient voor zijn werk een groot compliment!

Voor tentoonstellingen in andere musea werden uit onze collectie twaalf voorwerpen in bruikleen afgestaan aan: het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen, Museum Hindeloopen, het Planetarium in Franeker en het Historisch Centrum Leeuwarden.

Restauraties

In 2016 zijn twee schilderijen gerestaureerd: een schilderij van Dirk Piebes Sjollema, dat in 2015 was verworven, en een schilderij door Jan Binnerts Tinga met een gezicht op de Sneker Waag. De beide restauraties werden mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Wassenbergh-Clarijs-Fontein Stichting. Mevrouw Joke Brouwer-Hanenburg zorgde er voor dat een arrenslede, die al sinds 1962 in bezit is van het museum, kon worden gerestaureerd. De slede is afkomstig uit de stalhouderij van Hanenburg in Sneek en in de herinnering van mevrouw Brouwer-Hanenburg had de slede andere kleuren dan de lichtgroene en rode tinten waarin de slede was beschilderd. Restaurateur Jaap Veenstra uit Kollum deed onderzoek en ontdekte de oorspronkelijke kleuren: donkergroen en goudkleur. Hij herstelde de slede in deze kleuren. Het prachtige houtsnijwerk komt hierdoor veel beter tot zijn recht, zodat de slede van de familie Hanenburg nu een echt pronkstuk is in onze IJzaal.

Tentoonstellingen

Vier tentoonstellingen werden er georganiseerd.

- Twee architecten - 100 jaar verschil (30 januari - 3 april 2016)
- De Klassieke Salon (23 april – 19 juni 2016)
- De Roerkoning (2 juli – 18 september 2016)
- Nederlandse Vereniging van Zeeschilders (1 oktober 2016 – 8 januari 2017)

De expositie “Twee Architecten – 100 jaar verschil” ging over de Sneker architect Anne Frederiks Hoekstra (1876-1947). Enkele beeldbepalende gebouwen in Sneek herinneren aan hem. De meest opvallende daarvan is de boerderij Wigledam, die hij in Amerikaanse stijl ontwierp, in opdracht van het Old Burger Weeshuis. Zijn achterkleindochter Nynke Rixt Jukema is ook architect. De overeenkomsten en verschillen tussen beide architecten werden getoond in twee paviljoens. Bijzonder was de samenwerking met de afdeling Technasium van het Bogermancollege. Leerlingen maakten maquettes van de gebouwen van Hoekstra, die in de expositie werden getoond.

De Klassieke Salon was een expositie die werd georganiseerd in samenwerking met de Klassieke Academie. Op 20 plekken in Noord Nederland waren exposities met werken van kunstenaars, die zijn aangesloten bij deze academie, die zich richt op figuratieve kunst. In ons museum hadden de kunstwerken een maritiem karakter. Er waren onder andere werken te zien van de twee Sneker schilders Gert Jan Slotboom en Gert Jan Veenstra.

De titel van de zomertentoonstelling was ontleend aan de naam van het trainingscentrum De Roerkoning van de Koninklijke Watersportvereniging Sneek. Deze accommodatie op het starteiland in de Snitsermar is de thuishaven voor jongeren en volwassenen, die getraind willen worden in de zeilsport. Er zijn uitgebreide instructieruimtes, kleedruimtes en er is zelfs overnachtingsruimte voor 32 personen. In de zomer gonst het er van de activiteiten. Met foto's, gemaakt door onze fotograaf Freerk Bokma, schepen en voorwerpen werd in de expositie een beeld gegeven van het dagelijks functioneren van deze broedplaats van zeiltalent.

In het najaar was er een expositie van werken van leden van de Nederlandse Vereniging van Zeeschilders. Hoewel de naam van de vereniging anders doet vermoeden, waren er niet alleen schilderijen te zien, maar ook beelden en keramische werken. De liefde voor de zee is het verbindende element tussen de leden van de vereniging. In de expositie waren kunstwerken te zien van onder anderen Winnifred Bastian, Piet Lont, Edith Madou, Rein de Vries en Coob Zeeman.

Website en sociale media

De website werd ook in 2016 actueel gehouden en aangevuld door Jeannette Tigchelaar. In 2016 kreeg de afdeling educatie een nieuwe presentatie op de website. De databases van de collectie en de bibliotheek werden regelmatig ververs. Samen met een vrijwilliger zorgt zij er ook voor dat nieuws en wetenswaardigheden gedeeld worden via Facebook en Twitter. Met deze media worden vele honderden en soms zelfs enkele duizenden mensen bereikt.

Educatie

In schoolverband kwamen er 3.101 kinderen naar het museum. De 161 schoolklassen werden begeleid door de educatoren Anke Roorda en Merijn van Veen en door de vrijwilligers van het E-team. De leerlingen kwamen niet alleen uit Sneek en omgeving, maar ook uit Leeuwarden, Harlingen, Wolvega, Drachten, Zwolle, Almere, Utrecht en zelfs uit

Duitsland. Tijdens de schoolvakanties waren er activiteiten, die zorgden voor een gezellige drukte. Vooral tijdens de voorjaarsvakantie was het druk rondom het thema "Zeehelden". Naast de bestaande programma's en het kernprogramma "Woest Water", werden in 2016 ook enkele nieuwe programma's opgezet, bijvoorbeeld in het kader van de Kinderboekenweek. In samenwerking met de Piet Bakkerschool werd gewerkt aan een programma voor cluster 3 scholen in het speciaal onderwijs. Het aanbod van onze lesprogramma's wordt niet alleen via Akte 2 in Sneek bekend gemaakt bij de scholen, maar ook via de Kunstkade in Leeuwarden.

Publicaties en onderzoek

Hoewel steeds minder musea publiceren in eigen media, doet ons museum dat nog wel in ons jaarboek. Hoewel de totstandkoming daarvan de nodige aandacht vraagt, streven we er toch naar deze serie, die al loopt vanaf 1960, voort te zetten. Personeelsleden, vrijwilligers en onderzoekers publiceren artikelen over onderwerpen, die te maken hebben met onze collecties. Zevenmaal hield ik lezingen over de historie van de Friese scheepvaart in Grou, Mantgum, Koudum, Leek, Heerenveen en Sneek. Jeannette Tigchelaar deed onderzoek ten behoeve van de inventarisatie van foto's en archieven. 137 personen bezochten de leeszaal in 2016. Ze werden bij hun onderzoek in onze archieven en bibliotheek begeleid door Jeannette Tigchelaar. Zij beantwoordde ook de mails met vragen over onze collecties. Jelle Koenen verrichtte onderzoek voor het samenstellen van de tentoonstellingen en de registratie van de nieuwe aanwinsten.

Bibliotheek, archief en fotocollectie

De bibliotheek groeide in 2016 met 71 titels. De boeken en tijdschriftartikelen werden door Jeannette Tigchelaar toegevoegd aan de bibliotheekcatalogus. Schenkingen voor de bibliotheek werden verkregen van: M.H. Bartels (Hoorn), G. Boeijinga (Sneek), A. Buwalda (Schettens), L. Combee (Sneek), C. van Dijk (Culemborg), Forte Uitgeverij (Baarn), H. Groen (IJlst), erven L. Jansen (Elburg), G. Kampen (Langweer), R. Kattenburg (Bergen), P. Klaaren (Sneek), C. Konings (Drachten), Lanasta uitgeverij (Emmen), Maritieme Academie (Harlingen), Nederlandse Draken Club, Nederlandse Kaap Hoorn Vaarders (Hoorn), Nederlands Scheepvaartmuseum (Amsterdam), PENN uitgeverij (Leeuwarden), H. Picard (Wierden), P. Swart (Sneek), P.J. Tigchelaar (Makkum), Tromps Huys (Vlieland), G. van der Veer (Drachten), Vereniging Aak (Hippolytushoef) en het Zuiderzeemuseum (Enkhuizen). Een waardevolle aanvulling op de serie van het tijdschrift de Modelbouwer werd geschonken door de heer E. de Jong uit Heerhugowaard.

Jeannette Tigchelaar inventariseerde de aanvullingen op het archieven van de Sneeker Jachthaven en de aanvullingen op het archief van de familie Sijbranda-Boomsma. Het in 2016 verworven archief van Jachtwerf Langenberg te Nieuwebrug moet nog worden geïnventariseerd. De archieven van schipper Joustra uit Nijland en van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum zijn omgepakt in zuurvrije omslagen en archiefdozen.

De fotocollectie groeide met 368 foto's. Ze werden geregistreerd door Jeannette Tigchelaar. Zij bewerkte daarnaast ook de bestaande registratie van 5.067 foto's. De nieuwe aanwinsten zijn verworven van: G. Boeijinga (Sneek), G. ten Cate (Zuidlaren), A. van Driel, G. Drijver (Leeuwarden), G. Engelsma-Koopman (Boazum), C.S. Kooij (IJlst), J. Lammer, R. Mast, W. Obbema (Sneek), T. Schermerhorn, H. Slings (Arnhem), J. Smit (Hoenderloo), Stichting Traditionele Scheepsbouw Heeg, G. Twijnstra (It Heidenskip), E. Wierstra (Sneek), D. Zijlstra (Vreeswijk).

Lezingen en ontvangsten

De Vereniging Fries Scheepvaart Museum organiseerde vijf lezingen.

19 januari Piebe de Boer over de 18de-eeuwse “zeehaven” van Woudsend

16 februari Nynke Rixt Jukema over de architect A.F. Hoekstra

22 maart Elisabeth Spits over de Koningssloep

26 oktober Gerlof van der Werf met oude films over de Sneekweek

23 november Klaas Regts over Friese tegels

Ook andere partijen organiseerden lezingen of seminars in onze Geheerzaal.

Excursies

Op 6 mei was er een excursie naar het starteiland in de Snitsermar. Daar werd verteld over de rijke historie van de zeilsport in Sneek en werd uit de doeken gedaan hoe tegenwoordig zeilwedstrijden worden georganiseerd. Hoe dat in zijn werk gaat kon door de 53 deelnemers ook meteen ervaren worden, want op de dag van de excursie was de 46ste Kleine Sneekweek in volle gang. De najaarsreis ging naar Hoek van Holland waar de Maeslantkering werd bezocht. Vervolgens werd in Maasluis de zeesleper Elbe bekeken en kregen we een gastvrij onthaal in het Museum Vlaardingen en op de Vlaardingse logger Balder. Ook nu was de belangstelling weer groot; maar liefst 80 mensen stapten in de bus.

Marketing en PR

Het budget voor advertenties en andere vormen van betaalde marketing is beperkt. In toeristische magazines konden enkele advertenties geplaatst worden. De meeste aandacht in de media genereren we echter niet door advertenties, maar door free publicity. Tentoonstellingen en andere activiteiten zijn dikwijls aanleiding voor het zoeken van contact met de media. Dat doen we niet alleen met persberichten, maar ook via de sociale media. Twee keer per jaar gaat er een papieren nieuwsbrief naar onze achterban. Tussendoor zijn er digitale nieuwsbrieven, die in ongeveer 750 mailboxen wordt bezorgd. Toch hebben we het gevoel dat er meer uit te halen is. Anders dan veel andere professionele musea, heeft ons museum geen marketingafdeling. De behoefte aan professionele deskundigheid op dit gebied wordt steeds groter.

Vereniging en twee stichtingen

Het museum is in 1938 opgericht door de Vereniging Fries Scheepvaart Museum. Sinds 1976 wordt het museum geëxploiteerd door de Stichting Fries Scheepvaart Museum. De vereniging ondersteunt het museum door het beschikbaar stellen van menskracht en financiën en door het beheer van de museumgebouwen, die allemaal eigendom zijn van de vereniging. Sinds 1986 behartigt de Stichting Museum de Fryske Winter de zaken die te maken hebben met de collecties in de IJzaal.

Stichting Fries Scheepvaart Museum

De samenstelling van het bestuur was per 1 januari 2016 als volgt: P. Schulting (voorzitter), mevrouw S.N. Paauwe (secretaris), mevrouw D. Eringa-Berghuis (penningmeester), J. Folkerts en L. Touwen. Het bestuur wordt bijgestaan door vier adviseurs: de drie leden van het dagelijks bestuur van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum en de directeur van het museum. Het bestuur van de stichting vergaderde op 23 februari, 20 april, 14 september en 13 december. In de vergaderingen is onder meer gesproken over het beleidsplan voor de jaren 2017-2020, over de meerjarige begroting voor dezelfde periode, over de

vertegenwoordiging van de vereniging in het bestuur van de stichting, over de vervanging van de audiotour en over een opfrisbeurt voor het Kindermuseum.

Vereniging Fries Scheepvaart Museum

De samenstelling van het bestuur was per 1 januari 2016 als volgt: O.C.A.M. Brenninkmeijer (voorzitter), B. Oppewal (secretaris), C.A. Burghgraef (penningmeester), M.M. Bolhoven, A.F.J. Dinkelberg, F.R.J. van Drooge, mevrouw S.N. Paauwe, de heer J.D. Pruijboom en mevrouw M.S. Taselaar. In de loop van het verslagjaar traden de heren Brenninkmeijer en Pruijboom af. Als nieuwe bestuursleden werden benoemd mevrouw J.W. Ritchi-Hofland en de heer J.P. Smorenburg. Het bestuur vergaderde op 18 januari, 21 maart, 19 september en 21 november. Extra vergaderingen waren er op 11 april, 18 mei en 8 juni. In kleiner verband overlegden groepjes bestuursleden over diverse zaken, deels ter voorbereiding van bestuursvergaderingen, deels ter voorbereiding van de ledenreis. De leden van het dagelijks bestuur woonden als adviseur de vergadering van het bestuur van de stichting Fries Scheepvaart Museum bij.

Enkele belangrijke onderwerpen die in de bestuursvergaderingen aan de orde kwamen:

- De invulling van het voorzitterschap van de vereniging
- De wijziging van de statuten, onder meer inzake de vertegenwoordiging van de Vereniging in het bestuur van de stichting.
- De ambitie van het bestuur met betrekking tot leden- en sponsorwerving
- De communicatie met de leden via e-mail
- De beleggingsstrategie
- De financiële ondersteuning van tentoonstellingen en activiteiten van het museum.

Het ledental van de vereniging daalde van 1247 naar 1196. Het is verheugend dat tegenover uitschrijvingen ook weer nieuwe leden konden worden genoteerd. In 2016 zijn in de commissie ambitie plannen gesmeed om te komen tot groei van het aantal leden. De algemene ledenvergadering werd gehouden op 18 mei. Het jaarverslag en het financiële verslag worden openbaar gemaakt op de website van het museum.

Vertegenwoordiging Vereniging Fries Scheepvaart Museum

De bestuursleden mevrouw S.N. Paauwe en de heer F.R.J. van Drooge vertegenwoordigden de vereniging in het bestuur van de stichting Fries Scheepvaart Museum. Het bestuurslid mevrouw M. Taselaar was vertegenwoordiger van de vereniging in het bestuur van de stichting Museum De Fryske Winter. De leden van het dagelijks bestuur van onze vereniging vormden tevens het bestuur van de stichting Monumenten Kleinzand, juridisch eigenaar van de panden Kleinzand 18, 20 en 22/24. Mevrouw J.C.M. Verkaaik-Hogervorst vertegenwoordigde de vereniging in het bestuur van de stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten. De directeur vertegenwoordigt de vereniging in het bestuur van de Stichting De Grote Zuidwesthoek.

Stichting Museum de Fryske Winter

Het bestuur van stichting Museum de Fryske Winter vergaderde tweemaal: op 1 februari en 3 oktober 2016. In de samenstelling van het bestuur deden zich in de loop van het verslagjaar enkele wijzigingen voor. Ir. Wiebe Wijnja - bestuurslid sinds 1986 en voorzitter vanaf 1991 - gaf vroeg in het verslagjaar aan, dat hij er de voorkeur aan gaf na zo'n lange bestuursperiode te willen aftreden. In oktober droeg hij het voorzitterschap over aan bestuurslid (sinds 1995) Jan Oostenbrug, die met algemene stemmen van de overige leden

tot zijn opvolger werd benoemd. Eerder in het jaar beëindigde drs. Johannes Lolkama op eigen verzoek het bestuurslidmaatschap in verband met het bereiken van de leeftijd van 80 jaar. Aan het eind van het jaar volgden nog enkele wijzigingen. De vereniging Fries Scheepvaart Museum besloot een nieuwe vertegenwoordiger in het bestuur van de SMFW aan te wijzen. In plaats van Mw. Marianne Taselaar (bestuurslid sinds 2014) is nu de heer Ko Smorenburg afgevaardigde. Verder wordt de kwaliteitszetel namens de Friesche Ijsbond – eerder ingenomen door Jan Oostenbrug – nu overgenomen door de heer Johan K. Tigchelaar. In de jaarlijkse donateurs- en ontmoetingsavond, waarvoor ook altijd de besturen van alle Friese ijsclubs én de ijswegencentrales worden uitgenodigd, die ditmaal plaatsvond op maandag 29 februari 2016, trad weerman Piet Paulusma als spreker op. Na een korte inleiding over het thema “Kans op een Elfstedentocht: ja of nee?” ontstond een zeer geanimeerde discussie tussen de inleider en de plm. 60 aanwezigen in de zaal.

Samenwerking

Voor of namens het museum maakte ik deel uit van een aantal besturen en werkgroepen:

- Stichting de Grote Zuidwesthoek
- Stichting Oud Sneek
- Jury voor de Kleine Bouwprijs Sneek van het Siebold Hartkampfonds
- Raad van Advies van het Kolleksjesintrum Fryslân
- Directeurenoverleg Súdwest-Fryslân
- Stichting Töintsje Leech te Workum
- Stichting Samenwerking Musea Zuidwest Friesland (secretaris)
- Bestuur Koninklijk Fries Genootschap
- Stichting Duurzaam Vervoer Sneek (elektrische shuttlebussen)
- Adviescommissie Historische Schepen van de Gemeente SWF
- Stichting Interieurs in Friesland
- Adviescommissie Gemeentelijke Kunst en Erfgoed
- Zuiderzeekring (overleg musea rondom de Zuiderzee)

Anke Roorda en Merijn van Veen participeerden in verschillende educatieve samenwerkingsverbanden van musea en andere culturele instellingen.

- Fries Educatief Platform
- Lid Cultuurnetwerk Akte 2
- Lid werkgroep Kultuer Edukaasje mei Kwaliteit
- Werkgroep Kunst- & Cultuurdagen in Sneek
- Stichting Klompkesilen

Bij tal van feestelijkheden en andere bijeenkomsten heb ik het museum vertegenwoordigd. Een paar voorbeelden: de presentatie van behangsels van Aldert van der Poort in het Frysk Lânbouwmuseum, de jury van Kinderkunst in Woudsend, het project De Nieuwe Afsluitdijk en de opening van de Fryske Akademy. Bijzondere ontvangsten in ons museum waren bijvoorbeeld die van de Friese burgemeesterskring die afscheid nam van de heer John Jorritsma als Commissaris van de Koning en die van de Duitse kunstenaar Stephan Balkenhol, die in het kader van de Culturele Hoofdstad 2018 de fontein voor de stad Sneek zal maken. Adviezen werden gegeven in de hierboven genoemde adviescommissies, maar op onregelmatige basis ook aan musea als Houtstad IJlst, De Helling in Heeg, Jopie Huismanmuseum in Workum en het Kaatsmuseum in Franeker.

Erfenissen en giften

De Vereniging Fries Scheepvaart Museum werd in 2016 opnieuw begunstigd met enkele erfstellingen en giften. Het bestuur is er erg dankbaar voor dat een aantal mensen en organisaties hun betrokkenheid bij het museum op deze wijze tot uitdrukking brengen. Het betreft de hieronder staande bedragen.

Familie Bijleveld	€ 500,00
N.N.	€ 2.500,00
P.W. Janssens's Friese Stichting	€ 1.500,00
W.J. Vlieger-Moll	€ 300,00
Opbrengst 'schatkist' in hal van museum	€ 306,00

De giften (inclusief schatkist) zijn aan het Aankoopfonds toegevoegd.

Gebouwen

Freerk Bokma verzorgt het klein onderhoud aan de gebouwen. Ook zorgt hij voor de controle van de technische installaties (alarmcentrales, verwarming, klimaat, liften et cetera). In de galerij waar we aandacht besteden aan de Friese admiraliteit kwam nieuwe verlichting. De oude halogeenspots zijn vervangen door spots met een UV filter. De gebouwen werden schoongehouden door Nynke Wiersma en Joke Leeverink.

Bezoekers

In de inleiding kwam al aan de orde dat er in 2016 minder bezoekers naar het museum kwamen, dan in 2015. Dat kon ook bijna niet anders, want 2015 was een enorme uitschieter naar boven. In de jubelstemming van dat jaar werd er echter al voor gewaarschuwd dat de cijfers niet steeds kunnen blijven stijgen en dat het moeilijk te voorspellen is welke activiteiten veel bezoekers trekken. Bovendien zijn we afhankelijk van externe factoren. Het verlies aan bezoekers liepen we vooral op doordat het in de laatste drie maanden van het jaar opvallende rustiger was dan voorheen. Juist in die maanden was het in het Fries Museum heel druk door de tentoonstelling van de schilder Alma Tadema. Het is natuurlijk nooit met zekerheid te zeggen, maar het vermoeden is wel dat het succes in Leeuwarden ons wel wat bezoekers heeft gekost.

	2016		2015	
0-5 jaar	1.900	7%	2.135	6%
6-18 jaar	1.511	6%	2.194	7%
Volwassenen	7.391	27%	8.221	25%
Groepsbezoeken	2.013	7%	2.557	8%
Vouchers	440	2%	509	2%
Leden	1.510	6%	1.528	5%
Scholen	3.101	11%	4.007	12%
Gratis	1.415	5%	2.696	8%
CKV / CJP	55	0%	65	0%
Museumkaart	7.677	28%	9.094	28%
TOTAAL	27.003	100%	33.006	100%

Groepsbezoeken

Voor ons museum zijn groepsbezoeken zeer belangrijk. In 2016 boekten 121 groepen een bezoek aan ons museum. Veel van deze groepen werden door onze cateringdames gastvrij ontvangen met koffie en thee. Tweederde van de groepen boekten ook een rondleiding. Met de verhalen van onze vijftien museumgidsen komt het museum nog meer tot leven. Onze stadsgidsen hebben in totaal 94 groepen rondgeleid in de stad. Zij waren ook actief bij de zomerse rondritten met de elektrische shuttlebussen en bij de openstelling van de Waterpoort tijdens hoogtijdagen (Sneekweek, Open Monumentendag). Het beurtscheepje Ald Fryslân voer tijdens de zomer dagelijks met gasten door de Sneker stadsgrachten. Het museum was ook bij deze rondvaart het startpunt. Grytsje Feitsma en Joke Leeverink, daarbij geholpen door de collega's die aan de museumbalie werken, leiden al deze groepsactiviteiten in goede banen. In de maand december was het museum weer in kerstsfeer gebracht. Onder leiding van Alet Doornbos hebben de bloemschikkers er weer iets moois van gemaakt. Veel bezoekers kwamen langs om inspiratie op te doen. De middagworkshops, die in het kader van kerst werden gehouden, trokken veel publiek. Grytsje Feitsma en Alet Doornbos organiseerden ook de workshops, lezingen en andere activiteiten rondom kerst. Veel belangstelling was er voor de "Night at the Museum", waar onze rondleiders als volleerde acteurs de bezoekers mee terug namen in de tijd. Dat deden zij ook tijdens "Sneek op 'e strún", een wandeltocht waarbij de 2500 deelnemers het museum binnenkwamen aan de Bothniakade en het pand weer verlieten aan het Kleinzand. Dit soort activiteiten vraagt veel van het organisatietalent van personeel en vrijwilligers, maar levert heel veel gezelligheid en goodwill op.

Besluit

Al met al was 2015, ondanks het feit dat er wat minder bezoekers waren, toch een heel goed jaar. De sfeer is onverminderd positief. Het activiteitsniveau is bijzonder hoog. En de waardering van het publiek blijft onverminderd positief. Dat zien we in het gastenboek en we merken het ook aan reviews op internet. Door constant goed te presteren, staat ons museum in de top vijf van hoogst gewaardeerde musea op Tripadvisor. En ook de gastenwaardering op Google Review is bijzonder hoog. Met de kwaliteit van het museum zit het dus wel goed. We hopen dat we die kwaliteit de komende jaren nog beter aan de man kunnen brengen.

Meindert Seffinga